

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

Dubium. II. De trienniali præscriptione beneficiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

vobis; nam ibi non agebatur de re nobili, sed de præscriptione *subjectionis*, quam ex nobium Gandersheimense allegabat contra Ecclesiam Hildesensem, quæ immediatè spectabat ad Ecclesiam Romanam, ut notat Gonzalez in cit. c. *Cum vobis*, n. 6.

2404. Præter dicta not. 1. ut præscriptio triennalis procedat, requiri non solum bonam fidem, sed etiam titulum, haberi ex L. *Celsus. ff. de usucapionib. & ex L. nullus C. de rei vindicat. & notavit Covarr. aliis relatis ad reg. possessor. 2. p. §. 2. n. 5. Molin. tr. 2. D. 68. Lessius l. 2. c. 6. d. 7. n. 22. Paul. Layman l. 3. sum. sect. 5. tr. 1. c. 8. n. 23. Sanchez l. 2. sum. c. 23. n. 94. an autem possit esse titulus solum *presumptus*, vel debeat esse saltem *coloratus*, vel *existimatus*; constat ex ante dictis.*

2405. Not. 2. triennium, requisitum pro præscriptione rerum mobilium, intelligendum esse, cum mobilia *per se* præscribuntur; fecus si *accessorie* præscriberentur; nam præscripto principali v. g. fundo, fructus ex illo percepti præscripti sunt, ut constat ex L. *eos 26. in fine, C. de usuris*, tamen triennium non decurrerit; ita Sanchez cit. n. 95. excipe tamen *res furivas*, & *vi occupatas*; nam cum habeant vitium, non præscribuntur tempore ordinario, de quibus V. dicta d. n. 2301.

2406. Not. 3. in præscribendis fructibus alicujus fundi, bona fide possessi, titulum generalem *pro suo*, sufficientem esse; quia hi *accessorie* ad fundum præscribuntur, ut docuit Baldus L. 1. n. 8. *Cod. de usuris*, & fructibus legatorum; Covarr. l. 1. *variar. c. 3. n. 7. conclus. 4.* Cardin. Fuschus tom. 4. *conclus. 489. n. 4. & conclus. 492. n. 18.* & Sanchez. l. 2. *Decal. c. 23. n. 94.*

2407. Not. 4. quando supr. n. 2404. diximus ad hoc, ut mobilia præscribantur triennio, præter bonam fidem requiri etiam *titulum*, non excludi eorum præscriptionem *sine titulo*, nisi pro tempore *ordinario*; non autem longissimo 30. annorum; sic ex communi sententia Molina tom. 2. D. 68. in fine; Lessius l. 2. c. 6. d. 7. in fine; Layman cit. c. 8. n. 28. arg. L. 3. *C. de præscript. 30. vel 40. annorum.* Si enim ibi cavetur immobilia eo temporis decursu præscribi, tacite supponitur mobilia eo-

dem præscribi debere, cum præscriptio immobilium difficilior sit.

DUBIUM II.

De triennali præscriptione beneficiorum.

2408. DE hac extat talis regula Cancellariæ, quæ est 33. & communiter vocatur *de triennali*, cujus verba sunt: *si quis quacunquè beneficia Ecclesiastica, qualiacunque sint, absque simoniaci ingressu, ex Apostolica, vel ordinaria collatione, vel electione, & electionis hujusmodi confirmatione, seu presentatione, & institutione illorum, ad quos hujusmodi beneficiorum collatio, provisio, electio, & presentatio, seu quavis alia dispositio pertinet, per triennium pacifice possederit, dummodo in beneficijs, si dispositioni Apostolica ex aliqua reservatione generali in corpore juris clausa, reservata fuerint, se non intruserit, super eisdem beneficijs taliter possessis molestari nequeat, nec non impetrationes de beneficijs ipsis, sic possessis, factas irritas, & inanes censeat decrevit antiquas lites super illis motas, penitus extinguentes.*

2409. Ex hac regula habetur, quod præscriptio longi temporis, de qua in seqq. commutata sit in triennem, sed habentem 8. condiciones in regula expressas, inter quas est *possessio bonæ fidei* (nam sine bona fide nulla præscriptio procedit ex num. 2331.) quæ, cum sit conditio generalis in hac materia; illi regulæ hoc ipso tacite inest; & quamvis aliqui velint, non requiri bonam fidem (quod Rota sic quandòque judicaverit) rectius distinguitur, Rotam egisse de bona fide *juridica*; non *Theologica*; & iudicaturam ejus accipiendam de illa; non ista; quia jus sacrum non præstat beneficium possessioni *cum peccato*.

2410. Altera conditio est, ut beneficium ab eo possideatur; atque adeo exigitur ejus *possessio*; de qua jam supra dictum est; tertia conditio est, ut sit possessio *pacifica*; hæc autem est, quando habetur *bene-*

sine ulla lite : unde possidere pacificè beneficium, juxta regulam Cancellariæ de triennali possessione, est idem atquè illud possidere absque ulla lite, ut colligitur ex Azor p. 2. l. 7. c. 35. quo habetur, illam definire *pacificam* esse, si vel ejus Vicario lis mota est super tali beneficio : quarta est *possessio per triennium continuata*; circa quam continuationem dubitari potest, an talis uti possit Accessione temporis, quo ejus Antecessor beneficium pacificè possedit licèt in ejus favorem renuntiatio facta esset? Resp. quòd non, quia ad hoc, ut juvaretur accessione illius temporis, deberet *vi juris in ipsum Antecessore translati* continue possessionem; at hoc in dato casu non contingit; quia jus Antecessoris *renuntiatione* extinctum est; & jus successoris est *vi nova collationis*, vel institutionis.

2411. Quinta conditio est, ut, quòd possidetur, sit *beneficium Ecclesiasticum*; in his igitur, quæ non sunt beneficia Ecclesiastica, non videtur procedere; nec, esto sint, si non possideantur ab his, qui ea habent; ex quo dubitatur an regulæ locus sit *in Officijs Ecclesiasticis*, quæ non sunt beneficia Ecclesiastica? 2. in Abbatijs, & similibus dignitatibus, quas obtinent Abbatis, Præpositæ, & similes? Videri tamen potest, affirmandum; ratio sumitur ex eo, quòd dicta regula *de triennali* videatur desumpta ex decreto Concilii Basil. *sess. 21.* ubi dicitur: quicumquè non violentus, sed habens coloratum titulum, pacificè, & sine lite *Pralaturam, dignitatem, beneficium, vel officium* triennio proximo, &c. Cæterum in hoc rectius spectatur stylus Curie Romanæ.

2412. Sexta conditio est, ut sit possessio cum titulo *colorato*, qualis jure communi est Apostolica, vel ordinaria beneficii collatio, vel electio, ac ejus confirmatio, aut præsentatio, & secuta institutio; de quo plura Sanchez l. 2. *Moral. c. 1. dub. 21.* quid porro veniat nomine tituli *colorati*? diximus num. 2332. Plura verò de tit. *colorato* perquam utilia ad usum hujus regulæ tradit Sanchez l. 2. *consil. c. 1. d. 29. à num. 1.* Septima est, *ne ingressus in beneficium simoniacus sit*, intellige simoniã per ipsum

beneficiatum commissã; non per alium. Octava est, *ne sit intrusus*, ibi: *duomodo in beneficijs, si dispositioni Apostolica ex aliqua reservatione generali, in corpore juris clausa, reservata fuerint, se non intruserit.*

Quæstio est, quis censeatur *intrusus*? 2413. Ad hoc communiter respondetur, quòd *intrusus censeatur*. 1. qui sine auctoritate ejus, cujus est beneficium conferre, se in beneficium immittit; 2. qui sine titulo se in beneficij administrationem insert. 3. qui post electionem, ante confirmationem, beneficium administrat; 4. qui beneficium retinet, postquam per sententiam Judicis ab eo est amotus, nisi ab ea sententia jure provocaverit. 5. qui cum excommunicatione, vel suspensione, aut interdicto ab officio beneficium adeptus fuerit: 6. qui per Judicis sententiam declaratus est violenter beneficium occupasse, & sic titulum canonicum, quem habebat, amisisse; juxta c. *eum, qui, de præbend. in 6.*

Aliqui censent septimum *intrusio-* 2414. nis modum esse, si quis possessionem beneficii, à Pontifice concessi, accepit, *signatã solã supplicatione*, seu acceptã solã signaturã, etiam literis *non expeditis*; & hoc propter recentiores Pontificum constitutiones, quibus id nondum constitutum fuerat. Unde, siqui ex antiquioribus Scriptoribus in negativam abierunt; ex eo factum esse credendum est, quòd constitutiones dictæ in ipsorum Provinciis nondum fuerint receptæ.

Difficultas est, an per ejusmodi 2415. Possessionem triennem, munitam dictis conditionibus requisitis, possessore beneficij reddatquè securus in utroquè foro? de foro externo communis affirmat ex verbis regulæ, ibi: *super eisdem beneficijs, taliter possessis, molestari nequeat*; de foro conscientie alii dubitant, volentes, illum per talem possessionem acquirere possessionem, & exceptionem, qua se tueri valeat bonã conscientia contra se molestantes; non tamen *verum titulum*, prout videtur sentire Castropalaus tom. 2. D. 2. p. 33. à num. 2.

Pro

2416. Pro resolut. not. in casu, quo talis beneficiatus beneficium accepit per collationem, vel electionem confirmatam, sed nulliter, propter occultum aliquod impedimentum, impedimentum hoc posse se tenere ex parte collationis; vel ex parte Collatarii, incapacis ad recipiendum beneficium in titulum, per collationem, electionem, &c. Not. 2. impedimentum illud, si sit meri juris Ecclesiastici, posse esse vel tale, in quo Pontifex aut nunquam, aut raro admodum dispensat; vel in quo solet, & frequenter dispensat. Not. 3. si impedimentum tenet se ex parte ipsius collationis, illud posse esse vel tale, quod sit exceptum in tali regula, puta, si intervenit in collatione *simonia*; si *intrusio*, &c. vel, quod non sit exceptum; puta, si quidem intervenit *simonia*, sed commissa *per alium*, ignorante beneficiario; his præmissis:

2417. Quæstio est, an, qui recepit beneficium ex collatione v. g. sed irrita propter impedimentum occultum, juvetur hac regula etiam in foro conscientie, si beneficium possedit triennio cum conditionibus requisitis? Sanchez l. 2. *Consil. moral. c. 1. d. 31. num. 20.* videtur tenere, omnes beneficij possessores triennales, juvari hac regulâ, consequenter triennali possessione, juxta conditiones requisitas, obtinere deinceps tale beneficium in verum titulum, modò titulus *coloratus*, ex quo possident (puta collatio, electionis confirmatio, &c.) non sit irritus vel propter *simoniam*, vel *intrusionem*, vel *reservationem in corpore juris clausam*, & nullitas non proveniat ex impedimento incapacitatis personæ possidentis beneficium, in qua Pontifex dispensare non solet.

2418. Unde *num. 21.* docet, quòd, si conjugatus, vel merè laicus, vel bigamus, recipiat beneficium, & possideat triennio, non, juvetur hac regula. Ratio, quia licet non excipiantur hi in regula at regula loquitur de capacibus beneficij Ecclesiastici; hi verò sunt omnino incapaces, in cujus signum nec accipere possunt beneficium, & si antea acceperant) nempe ante matrimonium, vel bigamiam) eo ipso perdunt, quia sunt incapaces, acquirendi & retinendi; similiter hæreticus acceptans

beneficium, & possidens triennio, non juvatur hac regulâ, quia in hunc non cadit vera possessio; item, quia ob id repellitur *simoniacus*, quia reputatur ut hæreticus: ergo à fortiori hæreticus; sic ille, quo habetur juxta P. Sanchez non ob stare quod vis impedimentum inhabilitans ad recipiendū beneficium; sed omnino inhabilitans, atque *non solitum* dispensari à Papa. Hinc *n. 21.* excommunicatum, vel irregularem non censet *omnino* incapacem beneficij; nam licet non possit tempore excommunicationis obtinere beneficium, vel tempore irregularitatis; potest tamen, obtentum antea retinere; de quo etiam videri potest Haunold. *tom. 5. a n. 284.* & apud eum Cardinalis de Lugo.

2419. Ex his deduci potest 1. in pluribus casibus, usum huius regulæ, plurimum prodesse; & multos juvari, ut exacto possessionis triennio, cum requisitis tamen conditionibus, juventur, & etiam in conscientia securi reddantur, ut notat Haunold. *cit. n. 284.* & deinceps possideant vero titulo, hac triennali possessione præscripto; unde censet idem Author, & meritò, quando generaliter dicitur quod *beneficium Ecclesiasticum non possit licite sine institutione canonica obtineri*, ut habetur Reg. 1. *de reg. jur. in 6.* intelligendum esse, quando præscriptio non fundatur in titulo colorato; quo fit, cum dicitur: titulum ad beneficium non posse præscribi, hoc limitandum esse, ut non procedat de triennali possessione legitime completa, secundum conditiones ad eam requisitas.

2420. Et quoniam incompatibilitas beneficiorum non est impedimentum, quo jam obtinens unum beneficium, v. g. sufficiens decenti sustentationi, vel unum curatum: reddatur omnino incapax ad habendum simile, nec etiam tale, ut in eo Pontifex dispensare non soleat; censet Gomez apud Azor, ut refert Haunold. *cit. n. 687.* habentem beneficia incompatibilia, hac regula juvari, ac defendi posse; quam cum glossa antiqua huius regulæ, Calziodoro, Gomez & aliis approbat Sanchez *cit. a n. 29.* modò post acquisitionem utriusque beneficij incompatibilis cateròquin (secutum sit trienium; secus si antea possedit unum beneficium, & post acquisitionem alterius non sequitur triennium; quia non juva-

juvatur hac regula; sic Gomez q. 10. in fine, dicens sic decidisse Rotam; & cum illo Sanchez n. 30. qui pluribus locis notat, licet impedimenta quædam, obstantia beneficiorum receptioni, faciant etiam titulum, non esse coloratum (ut defectus potestatis in conferente, privatio iure inducitur, excommunicatio, irregularitas, &c.) in ordine ad alios juris effectus; non tamen in ordine ad effectum hujus regulæ, nisi sint intercepta.

DUBIUM III.

De tempore requisito ad legitimam præscriptionem immobilium.

2421. **S**upponend. jure communi præscriptionem longi temporis esse inter præsentem 10. inter absentes 20. annorum; & hanc eodem jure sufficere ad præscriptionem immobilium suppositis cæteris quoque conditionibus ad legitimam præscriptionem requisitis; quo habetur immobilia privatorum præscribi possessione longi temporis, munita cæteris quoque conditionibus; habetur §. *Immobilia, institut. h. t. ibi: immobilia verò per longi temporis possessionem* (id est, inter præsentem decennio, inter absentes viginti annis) *usucipiuntur*; & toto tit. præsertim *L. ult. C. de præscript. longi temporis*. Ex dictis porro juri bus sequitur tempus ordinarium præscriptioni immobilium *contra præsentem*, esse tempus longum, nempe 10. *contra absentes*, 20. annorum, juxta exceptionem notatam in præmissis.

2422. **Q**uestio autem est. 1. qui *præsentem*, & *absentes* censeantur ad effectum præscriptionis? respondet Molina tom. 1. tr. 2. D. 69. ex *L. ult. C. de longi temp. præscript.* statuente, *eos præsentem censeri*, qui in eadem provincia commorantur; sive res præscribenda in eadem sit provincia, sive non; hoc tamen (inquit ex *gloss. & Bart.*) verum erat, quando provinciæ per Præsidentem unum, communemque omnium Judicum regerentur: verumque etiam esset hodie, si provinciæ aliquæ simili modo regerentur: quia tamen hodie singulæ civitates habent ut plurimum suos supremos Judices, quorum jurisdictio, certis quibusdam locorum terminis clauditur, spatiumque integrum jurisdictiois, Latini *conventum* dicebant; hinc est, quod hodie illi censeantur *præsentem*, qui in eodem habitant;

Tom. II.

illi verò, qui in diversis ejusmodi partibus, seu conventibus degunt. Zoësius l. 7. in *Cod. tit. 33. præsentem*, inquit, *dicitur*, qui in eadem provincia cum parte adversa domicilium habet, ut conveniri possit, & interrumpi possessio, sive res ibi sit, sive alibi; *absens*, quando alteruter in alia provincia habet domicilium, *L. fin. h. t.* ubi in annotationibus lit. A. additur, quod is, qui in diversis provinciis domicilium habet, in omnibus pro præsentem habeatur, *L. ult. C. h. t.*

2423. **Q**uestio 2. est, quid dicendum, si is, contra quem præscribitur, partim præsentem, partim absens fuerit? Resp. ex Authent. *Quod si quis. C. de long. temp. præscript.* ibi: *quod si quis quibusdam præsentem sit, quibusdam absens, adiciuntur ei super decennium tot anni, quot annis ex decennio fuit absens.*

2424. **Q**uestio est. 3. an præscriptio temporis ordinarii procedat hodie, etiam in rebus mobilibus, & immobilibus *Minorum*? De hac *quest. L. ult. C. in quibus causis restit. in integr. non est necess.* sic loquitur: *humanus est, latius eandem legis interpretationem extendere in omnibus casibus, in quibus vetera jura currere quidem temporales præscriptiones adversus minores concesserunt, per in integrum autem restitutionem eis subveniebant: eas ipso jure non currere. Melius etenim est, intacta eorum jura servari, quam, post causam vulneratam, remedium querere*, videlicet exceptionibus 30. vel 40. annorum in suo statu remanentibus; quo habetur res illas *Minorum* nec cum titulo præscribi tempore ordinario.

2425. **N**ot. autem, me dixisse immobilia præscribitur titulo tempore ordinario, nimirum longo, 10. vel 20. annorum. Nam *sine titulo* nec res mobiles privatorum præscribuntur, nisi tempore 30. annorum, atque adeo longissimo, prout habetur *L. si quis 8. C. de præscript. 30. annor.* ibi: *si quis emptionis, vel donationis, vel alterius cujuscumque contractus titulo rem aliquam, bona fide per decem, vel viginti annos possederit, & longi temporis exceptionem contra dominos ejus, vel creditores, hypothecæ ejus præcedentes sibi acquisiverit, postea, fortuito casu possessionem ejus rei perdidit, posse cum etiam actionem ad vindicandam rem eandem habere sancimus*; hoc enim & veteres leges (si quis eas rectè inspexerit) sanciebant. Si enim præscriptio immobilium *defectu tituli*

Kkkk

remo-